

Fakta om Returpack

Bakgrund

Returpack ansvarar i Sverige för pantsystemen av metallburkar och återvinningsbara PET-flaskor för konsumtionsfärdig dryck. Vår uppgift är att informera om pantsystemet, samordna återtagningen av pantförpackningar och administrera ekonomin.

AB Svenska Returpack startade 1984, då fanns det enbart pantsystem för aluminiumburken. 10 år senare grundades systerbolaget Returpack-PET och insamlingen av PET-flaskor startade. Båda bolagen verkar under det gemensamma namnet Returpack. 2003 flyttade Returpack fabriken från Stockholm till Norrköping. Kontoret fanns kvar i Stockholm till 2005 sedan flyttades även kontoret till Norrköping. Returpack har ett 60-tal medarbetare.

Fabriken är en av Europas största återvinningsanläggning för burkar och PET-flaskor, där det varje år produceras ut ca 15 000 ton aluminium och 19 000 ton PET material. Det är främst genom försäljningen av dessa råvaror som Returpack finansieras. Men även till viss del av administrativa avgifter från importörer och bryggerier.

Returpack ägs av Sveriges Bryggerier 50%, Livsmedelshandlareförbundet 25%, Svensk Dagligvaruhandel 25%.

Förordning SFS 2005:220 reglerar pantsystemet och pantsystemets tillsynsmyndighet är Statens Jordbruksverk.

Förordningen säger:

- *Den som yrkesmässigt tappar konsumtionsfärdig dryck i plastflaska eller metallburk eller yrkesmässigt till Sverige för in konsumtionsfärdig dryck i plastflaska eller metallburk skall se till att flaskan och burken ingår i ett godkänt retursystem.*
- *Undantaget är dryck som huvudsakligen består av mejeriprodukter eller grönsaks-, frukt- eller bärjuice.*
- *Flaskorna och burkarna ska vara tydligt märkta med vilket pantsystem produkten ingår i samt med pantbelopp.*

På www.jordbruksverket.se kan du läsa om reglerna kring retursystem för plastflaskor och metallburkar.

Pantstatistik

	2014	2013	2012	2011	2010	
OMSÄTTNING	2 460	2 367	2 256	2 147	1 793	MSEK
Utbetald Pant + hanteringsersättning inkl moms						
GENOMSnitt/VECKA	48,3	46,5	43,3	38,8	35,9	MSEK
ÅTERVINNING%						
TOTALT ALLA FÖRPACKNINGAR	84,2*	89,3	89,3	88,8	85,5	%
Pet Totalt	82,7	82,9	84,3	84,1	82,9	%
Burk	85,1*	92,8	92,0	91,3	86,8	%
FÖRSÄLJNING ANTAL						
TOTALT ALLA FÖRPACKNINGAR	1 960	1 879	1 769	1 765	1 715	M
Pet Totalt	711	666	609	616	592	M
Burk	1 250	1 213	1 160	1 150	1 123	M
ÅTERVINNING ANTAL						
TOTALT ALLA FÖRPACKNINGAR	1 651*	1 678	1 580	1 568	1 466	M
Pet Totalt	588	522	513	518	491	M
Burk	1 064*	1 126	1 067	1 050	975	M
AVGÅENDE GODS						
ALUMINIUM	15 383	14 749	14 173	13 830	13 000	T
KLAR PET	17 949	16 926	16 422	16 840	17 000	T
FÄRGADE PET	2 332	2 400	1 856	2 220	1 700	T
Snittvikt Burk	14,46g	14,5g	14,8g	14,7g	15g	
Snittvikt PET	34,51g	35,0g	35,7g	36,8g		
ÖVRIGT						
Medelantal anställda	62	60	55	49	46	
Varav kvinnor	26	25	23	18	17	
Varav män	36	35	32	31	29	
Varav Arbetare	19	20	20	20	19	
Varav Tjänstemän	43	40	35	29	26	

* Från och med 2014 rapporterar och kommunicerar vi endast den återvinningsgrad som vi själva utför och står för, dvs exklusive insamling via andra retursystem.

Miljöbesparing med pantning av burkar och flaskor jämfört med att göra en ny:

	kWh/st	CO2/st
<i>PET 1 kr</i>	<i>0,13</i>	<i>0,03</i>
<i>PET 2 kr</i>	<i>0,24</i>	<i>0,06</i>
<i>Burk</i>	<i>0,21</i>	<i>0,34</i>

Pantpengen

Panten är kretsloppets motor och följer burken eller PET-flaskan i varje led, från bryggeri via återförsäljare till konsument. När du pantar din burk får du 1 kr eller 2 kr i pant, beroende på vad det står på pantmärket. Detta är flödet av pantpengen:

1. Nya tomma PET-flaskor och aluminiumburkar levereras från fabrikena till bryggeriet. När bryggeriet levererar PET-flaskor och burkar till butik så betalar bryggeriet ut pant till Returpack för varje förpackning.
2. När butiken får PET-flaskor och burkar från bryggeriet så betalar butiken pant till bryggerierna. Den panten får butiken tillbaka när du köper din dricka på PET-flaska eller burk genom att den är påslagen på priset.
3. När du sedan lämnar tillbaka dina PET-flaskor och burkar till butiken läses förpackningen av i returautomaten. Du får din pant tillbaka, samtidigt som det ger underlag till Returpack som kan betala tillbaka panten till butiken.

Ingen pant?

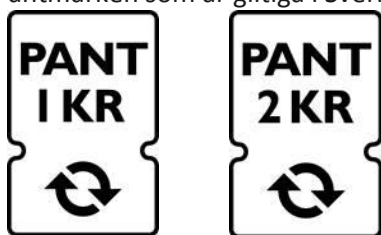
Får du ingen pant när du stoppat i burken eller PET-flaskan i pantautomaten beror det förmodligen på någon av nedanstående punkter:

- Burken och PET-flaskan är inköpta utomlands och ingår inte i det svenska pantsystemet.
- Streckkoden som pantautomaten identifierar är skadad.
- Produkten finns inte längre till försäljning*.

*En produkt som upphör att tillverkas går att panta två år efter sista försäljningsdag, efter det utgår den från pantsystemet och du kan inte längre få pant för den. Observera att för 50-öresburken gällde 31 december 2013 som sista pantningsdatum.

Även om pant inte betalas ut tar automater emot burken för återvinning, så du gör fortfarande en god insats för miljön.

Pantmärken som är giltiga i Sverige:

Miljö

Vägledande för Returpacks miljöarbete är att det i alla led skall bidra till en ekologisk hållbar livsmiljö. Returpack ska:

- Genom rätt ställda miljömål minska miljöbelastningen i processen och från transporterna.
- Sträva efter ständiga miljöförbättringar. Lagar och andra krav anger för oss en miniminivå.
- Fortlöpande utvärdera kemikalier som används.
- Beakta miljöaspekter vid inköp.

- Fortlöpande utbilda och informera alla anställda om miljöfrågor.
- Verka för det naturliga kretsloppet, det vill säga återvinna, återanvända samt minimera restprodukter och få Sverige att panta mera!
- Returpack är miljöcertifierat enligt ISO 14001.

Burken

Varje år säljs över 1 miljard burkar i Sverige och ca 90% av burkarna återvinns. Den 1 oktober 1955 introducerades den första burken i Sverige, ölburken. Burken har sett i princip likadan ut sedan den introducerades men har genom produktutveckling förbättrats med tanke på vikt och hållbarhet. Idag finns flera olika storlekar på burkar men den vanligaste burken rymmer 33 cl. Returburken har många fördelar. Det bästa är att alla pantade burkar blir till nya burkar, utan tillsatt material. Det finns heller ingen risk för krossade förpackningar och en tom burk väger endast en tjugondel av vad en tom glasflaska gör. Aluminiumburken är en evighetsförpackning som har möjligheten att återfödas i all oändlighet. Burken står alltså kvar på det översta trappsteget i återvinningstrappan så länge vi pantar. När man återvinner aluminium används bara 5 procent av den energi som skulle ha förbrukats vid ny tillverkning.

Återvinningscirkeln för burkar:

- Burkarna samlas från pantautomaten i ett kärl, kartong eller plastsäck
- Därefter sker transport till Returpacks fabrik
- I fabriken sorteras och balas burkarna
- Balarna transporteras till smältverk där de smälts ned och valsas ut till ny aluminiumplåt
- Plåten levereras till burktillverkaren som gör nya burkar och förser dem med rätt dekor
- På bryggeriet fylls de nya burkarna med dryck som säljs via återförsäljare, dvs. butik och restaurang

Flaskan

Vid tillverkningen av nya PET-flaskor använder man återvunnet material men även en liten mängd nytt råmaterial. Genom att panta dina PET-flaskor gör du det möjligt för plastmaterialet att ingå i ett kretslopp där det används vid tillverkning av nya flaskor, men även till andra produkter. PET-flaskan har många fördelar. Den är lätt, vilket betyder mindre energiåtgång vid transporter, som i sin tur resulterar i lägre transportkostnader. Det finns heller inga risker för krossade förpackningar till skillnad från glasflaskan. Flaskans utseende och volym varierar mellan 0,25 till 3 liter.

Varje år säljs cirka 700 miljoner PET-flaskor i Sverige och vi återvinner mellan 76-91% av dessa. Vid återvinning av PET-flaskor gör man flakes som bearbetas till granulat. Dessa flakes används till största delen till nya dryckesförpackningar, eller andra förpackningar. En mindre del blir till fiber som används till produkter som fleecetröjor, stoppning i möbler, jackor och sovsäckar.

Återvinningscirkeln för flaskor:

- PET-flaskorna samlas från pantautomaten i ett kärl, kartong eller plastsäck
- Därefter sker transport till Returpacks fabrik
- I fabriken sorteras och balas flaskorna
- Balarna körs ut på gården där återvinningsanläggningen tar vid. Där mals först flaskorna till "flakes" som sedan rengörs
- Ett annat företag tar vid och tillverkar små plaströr som tar liten plats vid transport

- Bryggerierna blåser upp plaströren till stora eller små flaskor, etiketterar och fyller dem med dryck

Panthering i butik

Det mest kända och mest använda sättet att panta är i butik.

Kunden går till en butik med en pantautomat och pantar sina burkar och PET-flaskor. Panten betalas ut antingen i kontanter eller så dras beloppet av vid köp av varor i butiken. Pantautomaten köper butiken från någon av de godkända leverantörerna av pantautomater. Se nedan.

Pantautomaten ägs av butiken själv och den blir avläst av Returpack varje vecka. Från söndag kväll till tisdag förmiddag kontaktar automatleverantören pantautomaten. Efter avläsningen skapas en betalningsfil och pengar betalas ut till angivet gironummer samma vecka. För att betalningar ska kunna genereras är det viktigt att man tar ut ett tömningskvitto varje gång man byter kärl/kartong/säck. I början på varje månad skickas en månadsrapport ut från Returpack. Den berättar vad som är utbetalat till kunden under föregående månad.

Som pantautomatskund kan man ha två typer av lastbärare:

- **Kärl:** Panten kommer in via pantautomaterna och hamnar i kärl. Tvåfacksbilen kommer sedan på bestämda hämtningsdagar och tömmer ut panten direkt i tvåfacksbilen. För att det inte ska blandas PET och burk så har bilen två fack ett för PET och ett för Burk. Bilen kör sedan till ett mellanlager där de tömmer bilen på pant, där hämtas panten av en lastbil som kör det till oss på Returpack.
- **Kartong/säck:** Kund som skickar in via kartong eller säck har så kallade butiksetiketter. När en säck eller kartong är full så klistrar man på en butiksetikett, på så sätt ser vi vem kartongen eller säcken tillhör. Panten skickas sedan tillbaka med dryckesleverantören. Returpack hämtar kartongerna hos respektive dryckesleverantör.

Leverantörer av pantautomater

Pantautomater godkända att använda i Returpacks pant- och retursystemet ska uppfylla den aktuella kravspecifikationen som finns tillgänglig när pantautomaten för första gången sätts på marknaden för försäljning samt vara certifierade av Returpack.

Här finns en lista med automatleverantörer som säljer pantautomater godkända att använda i retursystemet:

Envipco Sweden AB
Räfstylla 51
781 94 Borlänge
Tel: 070-341 05 41

Pedab Retail Services AB
Återförsäljare WINCOR NIXDORF returautomater
Pipers väg 29
170 73 Solna
E-post: pantmaskiner@pedab.se
Kundservice: 08-587 237 00

PSI Antonson AB
Återförsäljare REPANT returautomater
Johannefredsgatan 2
Box 275431 24 Mölndal
Tel: 031-706 80 00
Fax:031-7068080

Tomra System AB
Box 66
191 21 SOLLENTUNA
Tel: 08-625 80 00
Tel kundservice: 08-625 80 80
Fax: 08-625 80 50

Wraptech Svenska AB
Lilla Nyängsgatan 5
664 34 GRUMS
Tel: 0555-616 15
Fax: 0555-132 14

Eleiko AB (leverantör inom sorteringsutrustning bryggeri/grossist)
Spikgatan 37
30244 Halmstad
Tel: 035-16 11 00
Fax: 035-16 11 01

Manuell kund

Över 7 000 butiker, restauranger, pizzerior, kiosker osv. är manuella kunder till Returpack. Manuell kund blir den som har leverans från bryggeri eller grossist men saknar pantautomat. Som manuell kund samlar man alltid sin pant i säckar. Kundens grossist eller dryckesleverantör tar med sig panten vid varuleveranser.

När registreringen som kund hos Returpack är klar skickas etiketter ut. Dessa är märkta med kundnummer samt ett specifikt löpnummer. Etiketterna ska sättas på säckförslutarna, dvs. plastbandet med brickan på. På så sätt ser vi vilka säckar som tillhör just den verksamheten. Panten betalas ut till kundens giro en gång i veckan, det kan ta 2-6 veckor innan säckarna kommer in till vår fabrik.

Kvalitetsmaterial

Det får inte förekomma skräp eller glas i säckarna eftersom det förstör vår utrustning, följden blir att ingen ersättning betalas ut för de säckarna. Om utbetalning redan är gjord, kommer en justering att göras vid ett senare betalningstillfälle. Vi vill inte transportera skräp på vägarna.

Projekt och produkter

Returpack arbetar med många olika projekt för att öka återvinningen av burkar och flaskor. Nedan listar vi olika ställen där vi i samarbete med olika aktörer försökt att förbättra insamlingen av pant.

- Skidanläggningar
- Festivaler
- Sjöräddningen/Småbåtshamnar
- Turistorter
- Campingar
- Föreningar
- Vägstädning
- Strandstädning
- Recycling-centers
- Flygplatser
- Nöjesparker
- Välgörenhetsautomater
- Bensinstationer
- Samarbeten Panterier
- Pantamera i Sthlm
- Arenor
- SJ Städdepåer